

Rondom de kust van Groot Brittannië

2016

deel 8

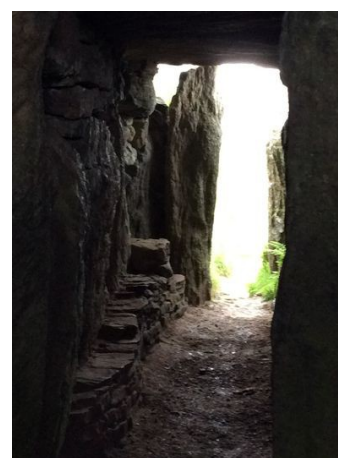
zaterdag 30 juli – zondag 7 augustus

Herman Ritter en Ellen Burgmans

Zaterdag 30 juli

Llanddwyn Bay – Dinas Dinlle

Aan de oostkant van het eiland Anglesey liggen een aantal grafheuvels uit het Stenen Tijdperk. Ze zijn waarschijnlijk gemaakt door de Picten. Om het helemaal spannend te maken: in de grafheuvel van Bryn yr Hen Bobl – de heuvel van het oude volk – zijn menselijke botten gevonden die sporen van kannibalisme vertoonden. Als we de grafheuvel van Bodowyr bezoeken begint het hard te regenen. Binnenin de grafkamer is het lekker droog. We verlaten het eiland via de nieuwe snelwegbrug. Vlak voor de brug staat op de heuvels een 30 meter hoog monument voor de eerste markies van Anglesey. Hij was één van de legeraanvoerders in de slag bij Waterloo alwaar zijn rechterbeen werd verbrijzeld door een kanonskogel. Iets verderop staat een nog hoger monument met Lord Nelson, die de Engelse vloot commandeerde bij de slag om Trafalgar. Nelson had minder geluk: ook hij werd getroffen door een kanonskogel maar die was dodelijk.

Via de oostoever van Menai Strait rijden naar Caernarfon met z'n enorme kasteel. Het lag uitermate strategisch en heeft dus een lange geschiedenis op het gebied van forten. De Kelten hadden er een fort

en de Romeinen bouwden er in 78 na Chr. een fort genaamd Segontium. Het huidige kasteel werd eind 1200 gebouwd door Edward 1. Ze deden er 37 jaar over en het was deel van de reeks nieuwbouwkastelen in Noord Wales om de net overwonnen Welsh blijvend te onderwerpen aan de Engelse kroon. Edward 1 benoemde zijn zoon tot de eerste allochtone Prins van Wales. De huidige Prince of Wales zit nog steeds te wachten tot hij koning van Engeland mag worden.

Het zaterdag, de regen is weg, de zon schijnt weer volop en er is een een kasteel met een gedeeltelijk ommuurde stad dat betekent veel volk op de been. De haven staat droog en de terrassen en parkeerplaatsen zitten vol. Op het marktplein staan een paar marktkraampjes onder een groot standbeeld van David Lloyd George – the Welsh Wizzard – die ten tijde van de Eerste Wereldoorlog premier van Groot Britannie was.

We rijden langs Foryd Bay om het vliegveld heen naar de hoge rots van Dinas Dinlle die het begin van het Lleyn schiereiland markeerd. De rots is 35 meter hoog en ligt eenzaam aan de vlakke kiezelkust. Ook hier hadden de Kelten en later de Romeinen een fort.

Rondom de rots ligt er zandstrand i.p.v. kiezel en staat het vol vakantiehuysjes een eettenten. Een paar kilometer naar het noorden kun je aan de kiezelwal parkeren. Daar blijven we staan om in de zon te lezen en wat in zee te zwemmen.

Langs de kust liep een geasfalteerd pad maar dat is deels weggespoeld.

Zondag 31 juli

Dinas Dinlle – Llanbedrog (National Trust parking)

In Clynnogfawr, 6 km zuidwest van Dinas Dinlle, ligt de kerk van St Beuno. We komen er net na de zondagdienst aan. De organist is nog bezig z'n keyboard in de auto te laden. Het is een tussenstop voor de pelgrims van Holywell naar het eiland Bardsey. In de kerk staat een vreemde houten kist; een offerblok voor de mensen wiens lammeren en kalveren het teken van Beuno hadden. We komen er niet achter wat voor teken dat precies zou moeten zijn. Buiten de kerk moet de heilige bron liggen maar die krijgen we niet gevonden.

Een kilometer of 10 verder, als we de nogal steile Yr Eiffl oprijden, breekt de v-snaar die de dynamo en de koelwaterpomp aandrijft. Even zonder stroom is geen probleem maar de motor moet wel gekoeld worden. Volgens de kaart is er in Llanbedrog, 17 km verder aan de andere kant van het schiereiland, een garage en een National Trust parking aan het strand. We halen het in twee etappes. Onderweg moeten

we de motor een tijdje laten afkoelen. De garage annex benzinepomp is open en we maken een afspraak voor morgen 9 uur. Dan rijden we naar de NT parking om de hoek. We kunnen er zonder problemen 's nachts blijven staan. Een kleine 10 meter lager, steil onder de parking ligt het strand. Je waant je meer in Italië dan in Wales. Leuk terras, mooi zandstrand met rijen gekleurde badhuisjes en een

prachtig uitzicht over Cardigan Bay. 's Nachts worden we wakker van muziek: Pretty Woman. Het is geen strandfeest maar een openluchtnachtfilm aan de andere kant van het dorp.

Maandag 1 augustus

Llanbedrog – Porth Meudwy

We melden ons om 9 uur bij de garage. Ze hebben de v-snaar niet op voorraad; de bode zal deze rond 12 uur brengen. We maken van de gelegenheid gebruik om in Pwllheli te gaan winkelen. Dat ligt op 7 kilometer en is te bereiken zonder dat de motor te heet wordt.

Pwllheli is het centrumstadje van het Lleyn schiereiland. Er is een station, een leuk winkelcentrum, een weekmarkt en een verzande haven. Er is een speciaalzaak waar ze hout- en kolenkachels verkopen. Ze hebben er prachtige kachels in alle maten en een grote serie Aga-fornuizen. Daar laten we ons uitgebreid voorlichten.

Om 13 uur wordt de v-snaar gemonteerd. Het is bij de Fiat Ducato's een vervelend klusje want het moet van onder uit gebeuren. Met een smeerput is het een fluitje van een cent. Voor £ 16 pond arbeidskosten en 2 tientjes voor 2 v-snaren (één reserve) zijn we koopman. Keurig geregeld.

We rijden verder het schiereiland op, richting Bardsey. De wegen worden smal en nog smaller en het begint te regenen. Wat later begint het ook hard te waaien.

Aan de voet van de Mynydd Mawr loopt een karrespoor door een diepe en groene vallei naar de kust, naar Porth Meudwy. Daar parkeren we in een valleikom vol varens en bramen- ook weer een National Trust parking die vrijwel de hele kop van het schiereiland beheert). Porth Meudwy is een minuscuul maar wel beschermt en verborgen strandje. Dit is het einde van de North Wales Pilgrims Way. De vissers hier verdienen bij door pelgrims over te varen naar het eindpunt: het eiland Bardsey.

Voor meer info en iets anders dan een voettocht naar Santiago: www.pilgrims-way-north-wales.org

Rond de kop van het schiereiland zijn geen havens of aanlegplaatsen: de stromingen zijn hier te sterk. De pilot waarschuwt voor eddies en whirlpools (stroomrafelingen en draaikolken).

Het blijft regenen en het wordt mistig. Langs het pelgrimspad naar de baai zit het vol kleine zangvogels en groeit veel agrimonie en kruipganzerik (tormentil op z'n Engels).

Dinsdag 2 augustus

Porth Meudwy – Port Meirion

Het regent niet meer maar de mist is toegenomen. Na het ontbijt wandelen we het pad af naar beneden. Er staat een klein stenen schuurtje en er liggen vier kleine boten op het strand. De grote lier

wordt niet meer gebruikt om boten het land op te trekken en staat te verroesten. Tractoren hebben dit werk overgenomen. Ze moeten hiervoor een stukje het water in rijden. De motorblokken zitten centimeters dik in het vet terwijl de rest lekker aan het roesten is. Een visser is bezig zijn boot met een tractor het water in te rijden om zijn kreeftenpotten te inspecteren. Hij moppert op het slechte zicht hoewel het hier beter is dan boven op de rotsen. Later zien we zijn vangst: 4 kisten met grote krabben die direct aan restaurants worden geleverd. Hij was al weg toen we hem wilden vragen of we een paar krabben konden overnemen.

Er zit een vrouw met kinderen te wachten om overgezet te worden naar Bardsey. We klimmen de trappen op naar de cliffs en wandelen langs het kustpad naar het einde van het land. Er valt weinig te zien door het slechte zicht en het zal niet snel opklaren.

We vertrekken naar Aberdaron. Daar is het druk want het maakt de Engelsen niet uit wat voor weer het is. Er komen een paar smalle steile wegen en twee beken bij elkaar. Er ligt een groot lang zandstrand, er is een infocentrum over de kust met te weinig parkeerruimte maar met wel veel kinderactiviteiten en er zijn hotels en eethuisjes. We willen wat gaan eten maar er wordt die dag niet geserveerd. Er zijn alleen maar scones te koop en wij willen iets warmes.

Bij het weggrijden krijgt de bus een kusje van de smalle stenen brug. Jammer maar geen probleem. We wilden de onderkant toch bijwerken en zwart verven dus dit kan meteen meegenomen worden.

We vertrekken uit het Lley schiereiland via de zuidelijke kustweg. Onderweg bezoeken we Plas yn Rhiw, een 17e eeuwse huis aan de kust. Het werd in 1938 opgekocht en gerestaureerd door de drie vrijgezelle zusters Keating die vanuit hier hun natuurbeschermingswerk organiseerden. Het is wat de Engelsen een “cosy house” noemen met in iedere kamer een vrijwilligster die uitgebreid tekst en uitleg geeft. De tuin is prachtig maar wij houden toch meer van wilde planten.

De dames hebben het in 1952 overgedragen aan de National Trust.

In het huis hangt een ingelijste oorkonde van King George. Eén van de zussen heeft tijdens de oorlog een koninklijke onderscheiding gekregen. Ze heeft rond 1940 een systeem van kooklessen en gezonde voeding opgezet voor de huishoudens met een laag inkomen.

Er was vastgesteld dat de legerrekruten uit dit milieu ongezond en ondervoed waren en daarom minder goed functioneerden als kanonnenvoer. Dus kookcursussen over gezonde voeding en fatsoenlijk eten, better wives make better soldiers. Net zoals Jamie Olivier nu doet. Alleen moet hij nog wachten op een lintje.

Ons doel is Portmeirion, een schiereilandje midden in de delta van de Glaslyn rivier. Onderweg komen we door Llanystumdwy (3 x woordwaarde Scrabble) waar David Lloyd George begraven ligt.

Portmeirion is één van de meest bizarre plaatsen aan de kust van Wales.

Het is een dorpje dat in zijn geheel gebouwd is door de excentrieke architect Clough Williams-Ellis (1883- 1978) . Hij was helemaal gefascineerd geraakt door de Italiaanse vissersplaatsjes aan de Toscaanse kust, vooral Portofino. Dat wilde hij ook maar dan ergens in de UK.

Hij kocht in 1925 een landtong met woeste grond bij Portmadog en begon met het bouwen van zijn eigen stadje. Hij wilde heel pretentiefus aantonen dat het mogelijk was een stuk grond te ontwikkelen zonder de omgeving te bederven. Het resultaat is een vreemde en absurdistische kruising tussen Engelse architectuur met Italiaanse versieringen en kleuren. Zoet als een zuurstok. In zijn eigen woorden: *“a lighthearted live exhibition of architecture, decor and landscaping”*.

Naast campaniles, de koepelkerk en de triomfbogen staan steen voor steen herbouwde oude Britse huizen maar dan wel weer beschilderd in pastelkleuren. In het aangrenzende park ligt een hondenkerkhof, een vijver met een Japanse brug, een tempel. De grote vraag is of het kunst of kitsch is. Het is één grote follie maar wel gemakkelijk, vervreemdend en moeilijk serieus te nemen. Kortom; komt dat zien, komt dat zien; een aanrader om te bezoeken.

Vrijwel alle huizen en gebouwen hebben een commerciële functie. Dat is nodig want er loopt veel onderhoudspersoneel rond. Het is of horeca of het zijn vakantieappartementen, souvenir- en craftshops of kuurhotel. In de tuin van het hotel zitten de gasten in witte kamerjassen of hangen aan de rand van de kuurbaden en de jacuzzi's.

We blijven de nacht staan op het enorme parkeerterrein achter het kasteel (ook een nagebouwde nepper).

Woensdag 3 augustus

Portmeirion – Penmaenpool bridge toll house

De reisgids zegt dat Cardigan Bay (zo'n 80 km lang) een deel van de warme golfstroom krijgt en beschermt ligt ten opzichte van de heersende winden. Mooi niet: de wind is meestal west tot zuid-west en minstens 20% van het jaar hard. Zo is deze kust één grote lager wal met een hoop binnenkomende deining. Ideaal voor surfers want je spoelt altijd weer terug naar het strand. Het noordelijk deel van de baai bestaat uit zandstranden en lage rotsen. Meer zuidelijk worden de cliffs hoger en vindt je alleen nog strand in kleine baaien of rivierdelta's. In het noorden loopt de kustweg nog langs de zee maar in het zuiden duikt ze dieper het land in.

Vlak onder Portmeirion ligt Harlech Castle, deel van de door Edward 1 gebouwde kasteelgordel. Het ligt prachtig en was voor die tijd goed en modern gebouwd want het kon een belegering doorstaan met een klein garnizoen verdedigers. Hoog boven het laagland (golfbaan) aan de kust en het is werelderfgoed. In het bezoekerscentrum vertoont men filmpjes met veel vuur, bloed en drama maar met weinig informatie. Harlech zelf is een klein dorp dat het verkeer duidelijk niet aankan. Het heeft smalle straten en steile bochtige wegen. De steilste was 40%!

In Barmouth is er spoorbrug met een voetgangers / fietspad (tol betalen) die direct naar de overkant gaat van de Mawddach River gaat. Het is een diepe en brede delta en het getij loopt zeker 10 kilometer het land in. We rijden langs de noordoever het binnenland in, naar de autobrug over Mawddach Rivier.

Er zijn hier twee bruggen: een gewone verkeersbrug verder weg en een kleine smalle houten tolbrug (1880) bij Penmaenpool. Wij kiezen voor de tolbrug en betalen 1 pond tol. Direct achter het tolhuisje ligt een kleine parking. Het is vroeger een stationnetje geweest. In het seinhuis is nu een vogelobservatiepost en het station is verbouwd tot vakantiewoningen. Er naast ligt het George III hotel, met pub en terras aan de waterkant. De spoorbaan aan de zuidoever van de rivier is omgebouwd tot (vlak!) fietspad naar Barmouth.

Aan de muur van de seinpost is een plaquette bevestigd, daaronder liggen bloemenkransen. Het was een week geleden 50 jaar dat hier een ramp met een veerboot gebeurde (the 1966 Penmaenpool Ferrie Tragedy). De veerboot uit Barmouth maakte een dagtochtje op de rivier, raakte de brug en sloeg om in de felle vloedstroom. Er kwamen 15 mensen om, de overige 20 werden gered door de eigenaar en de barman van het hotel. De kransen waren de overblijfselen van de herdenkingsdienst die daar gehouden werd.

Op het terras van de George III is het lekker druk. Veel wandelaars en fietsers maar ook locals. We raken in gesprek met de fotograaf John Kiely. Hij is *a Victorian photographer*: d.w.z. hij werkt met oude 20 x 20 cm platencamera's en ontwikkelt zijn foto's zoals ze het 120 jaar geleden deden. De resultaten zijn te zien op zijn website www.engine-room.org.

We blijven op de parkeerplaats overnachten. De brug is 's nachts gesloten. Om 19.30 uur doet de eigenaar het ijzeren hek dicht. Alleen voetgangers en fietsers kunnen nog (gratis!) passeren.

In 2013 kwam de brug in de verkoop. De toenmalige eigenaresse werd te oud. De vraagprijs was £ 350.000 voor de complete set: brug, tolhuis en brugwachterswoning. Het tolrecht was in 1880 uitgegeven voor 1.000 jaar dus men kan nog wel even vooruit. Het National Park Snowdonia kreeg het als eerste aangeboden maar wees het af met de woorden "it's not our corebusiness". Toevallige voorbijgangers Barry en Sue zagen het bordje te koop, bedachten zich geen moment en zijn sindsdien de trotse eigenaars van de brug. Hij vroeg of we de lokale tv (BBC Wales) konden ontvangen want er zou de volgende dag een documentaire over de brug en de nieuwe eigenaar uitgezonden worden. Jammer genoeg niet want we hebben geen tv aan boord.

Op de parkeerplaats staan nog twee andere campers. De ene is een Belg met 4 Shetland Collies. Hij heeft in de garage, zo heet de bagageruimte achterin een camper, een hondenkennel ingericht. De andere camper komt uit Birmingham. Hij is een gepensioneerde internationale buschauffeur en zij is beginnend dement. Ze gaan daarom niet meer naar het buitenland maar blijven in Engeland. Ze is helemaal idolaat van de hond en wil Plato mee naar huis nemen.

Donderdag 4 augustus

Penmaenpool bridge toll house

We blijven hier staan en halen de fietsen van het rek. Je kunt over het fietspad langs de rivier naar Barmouth fietsen en dan over de oude spoorbrug naar de stad. Het is behoorlijk druk op het fietspad en je merkt goed dat de Engelsen de fiets alleen voor recreatie of voor sport gebruiken. Ingehaald worden vinden ze doodeng en als er een tegenligger aankomt dan stoppen ze. En de meeste Engelse fietsen

hebben geen bel. Gelukkig is het spoorbaanfietspad breed genoeg. Langs het pad liggen nog onderdelen van het spoor.

Midden in het groen staat een toiletgebouw met daarvoor een vrijwilliger van de reddingsboten die donaties probeert te verzamelen. Het tolhuis langs de spoorweg is gesloten en we rijden zonder te betalen de brug over. Het is laag water en er zijn veel mensen op het strand.

We doen onze boodschappen, drinken een pint en fietsen weer terug naar onze plek bij de tolbrug.

Vrijdag 5 augustus

Penmaenpool bridge toll house – Aberystwyth Bryncarnedd camping

We gaan een stukje het binnenland in en komen via de A487 langs Dolgellau, waar indien nodig het goud voor de koninklijke trouwringen wordt gedolven, en Machynlleth met z'n gekke klokkentoren bij het vogelreservaat aan de Dyfi rivier. Daar broeden de visarenden en is een waarnemingsstation ingericht. We worden daar ontvangen door enthousiaste vrijwilligers. Er zitten drie visarenden in het gebied: pa en ma en een jong. Het andere jong is verongelukt.

Ze hebben het goed daar voor elkaar. In het bezoekerscentrum staan HD beeldschermen met camerabeelden van het nest en de rustplaatsen. Hoge kwaliteit en haarscherp. Je loopt op een vlonder door het moerasachtige gebied naar de hoge houten vogelhut die wat ons betreft hoog in de top tien van mooie vogelhutten gaat eindigen. Je kunt er zo een gerieflijke woning van maken. Langs het pad hangt een voederstation waar tientallen kleine zangvogels aan het eten zijn. Boven in de vogelhut heb je een goed uitzicht over de delta. Eén van de visarenden zit op een elektriciteitspaal en een andere komt aangevlogen met een slibtong in z'n poten. Die wordt op het oude nest opgegeten. De vrijwilligers noteren nauwkeurig alles wat de vogels doen op een schoolbord en rapporteren dat ook nog eens via de portofoon aan het bezoekerscentrum. We vinden dit gestalk wel wat ver gaan.

Van de visarenden naar Silver Mountain, een lood-zilvermijn aan de A44 15 km oost van Aberystwyth. Het hoofdgebouw is vanaf de weg te zien. Dat was ook de bedoeling want de meeste mijnen hadden investeerders nodig en een “sjiek” gebouw maakte indruk. Er werd vooral lood en een heel klein beetje zilver als bijvangst gewonnen. Het geheel is een beetje pretpark / adventure ingericht met allerlei spannende dingen voor kinderen. Als je daar doorheen kijkt zie je een mijn waarin vooral kinderen en jonge mannen aan het werk waren die langzaam vergiftigd werden door de looderts.

De eigenlijke mijn is een gat in de grond. Via een ventilatieschacht kun je de mijn in tot het eerste van de zes niveaus. Het is er nat, glibberig, smal, laag en ondanks de verlichting donker. De mijneigenaren haalden de mijnwerkers het liefst uit Cornwall. Die waren beter en werkten veiliger (ze maakten betere stutten en werkplatforms) dan de Welshmen. Het moet een ongelooflijke ellende en uitbuiting zijn geweest. Het was er vies, ongezond en onveilig. Bij iedere mijn werd de watertoevoer bewaakt. Water was nodig om de schoepenwielen van de machinerie aan te drijven. Zonder water geen mijn en ontevreden arbeiders konden een mijn simpel stilleggen door de wateraanvoer te saboteren. Hetgeen ook regelmatig gebeurde.

De ellende in de mijnen was zo groot dat er iets moest gebeuren. Zo werd in 1842 kinderarbeid in de mijnen verboden. Kinderen tussen de 9 en 13 jaar mochten wel bovengronds blijven werken maar dan wel max. 8 uur per dag. Pas in 1880 werd alle kinderarbeid verboden. Wat dat betreft heeft Wales geen vrolijk verleden. De Engelsen haalden het land leeg en lieten de bevolking met de ellende zitten.

Aan het eind van de dag gaan we op zoek naar een camping. Het wordt de Aberystwyth Bryncarnedd camping omdat die dicht bij ligt en een wasmachine heeft. De camping ligt tegen de universiteitscampus aan en is typisch volks. Geen inschrijving ... gewoon 20 pond cash in het handje en zoek maar een plaatsje. Allemaal vaste gasten met caravans, een beetje verlopen maar wel aardige mensen en er is een wasmachine en de douches zijn warm. Het internet werkt niet maar dat vindt men niet zo belangrijk. Plato maakt er in no time vele vrienden en wordt volgestopt met eten. We kijken uit op een schapenwei waarvan het hek open staat maar geen schaap durft naar buiten. In de bomen zitten groepjes distelvinken en er vliegen rode wouwen en buizerden rond. In de verte horen we bedelende uilskuikens. Onze burens vertellen dat de wouwen iedere dag rond 16.00 uur gevoerd worden bij the Red Kite cafe, een kilometer of 12 landinwaarts . Daar gaan we morgen dus kijken.

Er rijdt een mannetje rond op een grote rode motormaaier. Het blijkt een gewone campinggast te zijn, een hulpsherif dus die het leuk vindt om gras te maaien. Na het maaien parkeert hij de machine naast zijn caravan.

Zaterdag 6 augustus

Aberystwyth Bryncarnedd camping – Ponterwyd Bwlch Nant yr Arian Visitor Centre

De hulpsherif begint al vroeg met het grasmaaien. Hij heeft een maat gekregen, ook met een rode motormaaier. Nu crossen er twee motormaaiers over het terrein. Voor ons reden om te besluiten te vertrekken zodra de was droog is.

We parkeren de bus tegenover het politiebureau van Aberystwyth en gaan de stad in. Het is zonder twijfel een van de mooiste badplaatsen aan de kust van Wales. Dat komt misschien wel door de universiteit en de studenten die wat meer leven en diversiteit in de brouwerij brengen. De stad ligt in een grote baai met in het midden het oude imposante universiteitsgebouw, de onvermijdelijke pier, het fort en de oorlogsmonumenten. Aan beide kanten zandstrand: breed bij eb en smal of helemaal onder water bij vloed. Aan de noordkant kun je met een kabelbaantje de Constitution Hill op.

Bij vloed lijkt het strand op een vogeleiland. Alles kruipt op elkaar op een steeds smaller stukje strand. Uiteindelijk moet de grote hoop de trap op naar de droge boulevard. De happy few blijft op het postzegelstrandje achter. Strandverbreding of verbetering is onbegonnen werk. Wat je in de zomer aanlegt wordt tijdens de winterstormen weer afgebroken.

Je ziet ook nergens bouwsels op het strand. Geen strandtenten, helemaal niks.

Er is streekmarkt en we vinden lekkere kaas. Bij het proeven worden we in het Rotterdams

aangesproken. De kaasmaker is Nederlander en in Wales getrouwd. Er zijn weinig kleine kaasmakers. De kaas in de supermarkten is spotgoedkoop maar heel matig van smaak. Goede kaas is een stuk duurder en schijnt een luxe artikel te zijn. Op de markt staat een kraampje van een organisatie die kleine ondernemers in de voedselsector begeleidt en traint bij het maken van goede (streek)producten.

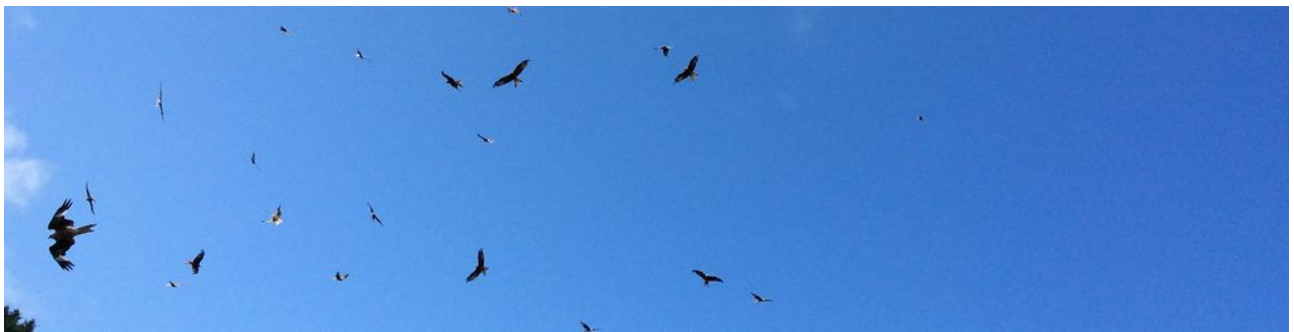
Na de markt gaan we weer de heuvels in, naar Bwlch Nant yr Arian, het bezoekerscentrum van Natural Resources Wales. Daar worden om 15 uur de rode wouwen gevoerd. Het is prachtig weer, felle zon en een wolkenloze hemel. We parkeren boven op de heuvel en lopen naar beneden naar het bezoekerscentrum. Goed ingericht met een goede boekhandel.

Onder het centrum ligt een meertje. Bezoekers kunnen aan de ene kant een plaats zoeken. Aan de andere kant komen de mensen van het centrum voer, fijngesneden slachtafval, uitstrooien.

Een half uur voor het voeren zien we de eerste Rode wouwen aangevlogen komen. Ze zijn groter dan we verwacht hadden. Ongeveer het formaat van een buizerd maar slanker en feller. En het zijn veel betere vliegers. Er komen er steeds meer en ze blijven rondzweven

boven het meertje. Dan komt de man met de oranje kruiwagen en het voer. Nadat dat is uitgestrooid op de oever van het meer kan de eetpartij beginnen. Tientallen wouwen vallen als duikbommerwerpers naar beneden en pikken met hun klauwen een stuk vlees op dat ze tijdens de vlucht in de bek nemen en opeten. Op het hoogtepunt van het voeren zijn er meer dan 60 wouwen in de lucht. De kraaien die op het eten zijn afgekomen hebben geen schijn van kans. Als ze niet uitkijken worden ze zelf prooi!

Na een uur is de pret over. De wouwen vliegen weg en de kraaien en eksters ruimen de restjes op. Het weer slaat om, de wind en de bewolking nemen toe en het begint te regenen. We besluiten op de parkeerplaats te blijven staan en morgen een stuk te wandelen en nog een keer naar het voeren te gaan kijken.

Zondag 7 augustus

Ponterwyd Bwlch Nant yr Arian Visitor Centre – Aberaeron havenhoofd west

We zijn nu twee maanden in Engeland en het bevalt ons prima.

We hebben geen last gehad van muggen, midgets, steekvliegen en ander ongedierte. Sterker nog: we hebben ze niet eens gezien en het vliegengordijn in de deur is amper gebruikt. Het weer is natuurlijk Engels met zon, wind, regen en mist op één dag maar ook dat is goed te hebben. Groeizaam weer zouden we dat noemen. Neem wel altijd een jas en paraplu mee! Ook als de zon schijnt.

Het vrij kamperen levert geen problemen op als je geen stroom nodig hebt en grote watertanks hebt.

We staan vrijwel altijd op de mooiste plaatsen. In de meer bevolkte gebieden is het soms wat meer zoeken maar dat hoort bij het spelletje. LPG tanken voor koelkast en fornuis levert ook geen problemen op in de wat grotere plaatsen en langs snelwegen. In de zoekfunctie van Maps.me kun je LPG ingeven.

Werkt perfect. Omdat men travellers (zigeuners) wil weren worden op sommige plaatsen hoogtebalken van 1.90 meter geplaatst zodat alleen personenauto's binnen kunnen.

Onveilig hebben we ons nooit gevoeld. Hoe eenzamer de plaats hoe veiliger. Campings in de UK zijn een verhaal apart. In de toeristengebieden heb je veel campings in alle maten en soorten, daar buiten nauwelijks. De caravanparks hebben alleen vaste staanplaatsen en geen ruimte voor passanten.

De camperapp van de NKC is vooral handig om groepsbijeenkomsten van kampeerbussen te vermijden.

Het is een goede keuze geweest om de reis tot de kust te beperken.

Fietsen is geen succes, we hebben ze maar een paar keer gebruikt. Het is, met uitzondering van de (met EU geld aangelegd) schaarse fietspaden, gewoon gevaarlijk om te fietsen. Met de Brexit zullen er waarschijnlijk net veel fietspaden bijkomen. Wandelen daarentegen kan overal. Er is een uitgebreid netwerk van routes en overal zijn bridleways en public footpaths. En de wandelschoenen en stokken zijn goedkoop.

Kortom, Engeland is een prima land om in rond te reizen.

De harde westenwind zorgt er voor dat er geen mist bijt hangen. Langzaam wordt het weer beter. Om 7.30 uur komen de eerste auto's het parkeerterrein op. Allemaal mountainbikers. We wandelen rond het meer en gaan koffiedrinken in het bezoekerscentrum. Daar hangt een bijzonder effectief voederstation voor kleinere vogels. Het zit vol vinken, sijsjes, groenlingen, een enkele boomklever en de hele mezenfamilie. Die willen we ook één voor thuis. In de winkel krijgen we de bestelinformatie.

Andrew Randall, de opzichter, vraagt of ik vanmiddag mee wil helpen met het voeren van de wouwen. Natuurlijk!! Om half drie laden we de oranje kruiwagen met slachtafval en lopen naar de voederplaats. Het voeren wordt, hoewel er voldoende te eten is voor de wouwen, gedaan om overlast te beperken. Het zijn net als de kraaien aaseters die ook vuilnisbakken plunderen als ze de kans krijgen. In de 16e eeuw was het in London verboden wouwen te doden omdat ze de stad "schoon" hielden.

De Rode wouw was vrijwel uitgestorven in de UK. Pesticiden, jachtopzieners, eierverzamelaars en boeren hadden zo ongeveer de hele populatie uitgeroeid. De laatste nesten werden telkens beroofd door eierverzamelaars want de eieren brachten veel geld op op de zwarte markt. Probleem was dat ook boswachters en veldwachters hieraan meededen. Het ging beter toen het leger de wouw adopteerde en de nesten ging bewaken. De soldaten moesten toch oefenen en maakten van de nood een deugd. Vanaf dat moment ging het beter met de Rode wouw. Nu zijn er 1.100 broedparen en is de Rode wouw het beeldmerk van Wales en het regionale ecotoerisme.

Andrew is niet optimistisch over de Britse roofvogelstand. Er worden nog steeds veel roofvogels gedood (vergiftigd) door jachtopzieners en boeren. Vooral in Schotland is het bar en boos. Daar worden ze afgeschoten omdat ze de heidehoenders en korhoenders opeten. Dat kan niet want die zijn exclusief voor de jagende grootgrondbezitters incl. het koninklijk huis. Het doden van roofvogels is een misdaad en de straffen zijn redelijk hoog. Er wordt alleen weinig actie op gezet want de politici zijn omgekocht. Ze worden gewoon uitgenodigd om een weekendje Moorhuhn te knallen in de Highlands.

In een boek over de kerkuil dat we in een charityshop kochten stond een grafiek betreffende de roofvogelstand in de UK. Tijdens de twee wereldoorlogen piekte het aantal roofvogels. Reden: de meeste jachtopzieners waren niet thuis want ze vochten aan het front.

Het weer is nu hem opgeklaard. Als we in de buurt van de voederplaats komen worden de wouwen onrustig. Ze zien het oranje kruiwagentje en weten dat dit voedsel betekent. We strooien het afval uit in de wei en gooien ook wat stukken in het water. Als we achter de struiken zitten komen de wouwen naar beneden.

We zitten er bovenop. Het is een prachtig schouwspel om die behendige vliegers aan het werk te zien. Ellen zit in de vogelhut foto's te maken.

Na het voeren vertrekken we en rijden terug naar Aberystwyth om boodschappen te doen. Het is vier uur als we bij de Tesco-supermarkt binnen willen maar we zijn net te laat. Iets verderop is een soort co-op die tot zes uur open is. Daarna nemen we de A487 kustweg richting Cardigan. De weg loopt vrij ver

van het water en de hoge rotskust is moeilijk bereikbaar. Er zijn geen baaien en stranden en dus lopen er ook geen wegen naar beneden. In Llansantffraid proberen we aan de kust te komen maar dat lukt niet. We komen tot de microparking van de St. Bride kerk. Verder gaan is onmogelijk want de weg houdt gewoon op. Vijf kilometer verder ligt Aberaeron, een stadje met in vrolijke kleuren opgeschilderde huizen, een rivier en een behoorlijk grote haven. Daar vinden we een plek op het westelijke havenhoofd voor de jachtclub. Er komt een Nederlandse kampeerbus uit Olst naast ons staan. Zij waren met de Calais veerboot naar Engeland gekomen en kwamen daar midden in het vluchtelingenprobleem terecht. Er werd op de snelweg naar de veerboot een boomstam voor hun camper gegooid en er werd met rookbommen gesmeten om ze te laten stoppen. Ze konden alles net ontwijken en gaan nooit meer met veerboot van Calais.

Het waait hard uit het noordwesten en we hebben de wind recht op kop. De bus schommelt en 's nachts slaan de golven over de havenhoofden. De volgende morgen staat het zout dik op de voorruit en kunnen we poetsen.

wordt vervolgd